



Asya Studies

Academic Social Studies / Akademik Sosyal Arařtırmalar
Year: 7 - Number: 23 p. 269-274, Spring 2023

Finansal Sömürü: Ölçek Uyarlama Çalışması** *Financial Exploitation: Adaptation to Scale*

DOI: <https://doi.org/10.31455/asya.1190751>

Araştırma Makalesi /
Research Article

Makale Geliř Tarihi /
Article Arrival Date
17.10.2022

Makale Kabul Tarihi /
Article Accepted Date
09.02.2023

Makale Yayın Tarihi /
Article Publication Date
30.03.2023

Asya Studies

Dr. Öğr. Üyesi Şafak Sönmez Soydaş
Gümüşhane Üniversitesi / İrfan Can
Köse Meslek Yüksekokulu / Mülkiyet
Koruma ve Güvenlik Bölümü
safaksoydas@gumushane.edu.tr

ORCID ID

<https://orcid.org/0000-0002-7174-8652>

* "COPE-Dergi Editörleri İçin Davranış Kuralları ve En İyi Uygulama İlkeleri" beyanları: Bu çalışma için herhangi bir çıkar çatışması bildirilmemiştir. Bu çalışma için etik kurul onayı gerekmemektedir.

** Bu çalışma Gümüşhane Üniversitesi Rektörlüğü Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulunun 22.06.2022 tarih ve E-95674917-108.99-101787 belge numarası onayı çerçevesinde gerçekleştirilmiştir.

Öz

Son yıllarda yapılan araştırmalar, yetişkinlerin finansal sömürsünün büyük bir sorun haline geldiğini göstermiştir. Çoğunlukla, bu araştırmalar güvenin kötüye kullanılması, zorlama ve mali yetersizlik hakkında toplanan veriler ile değerlendirilmiştir. Aldatma, korkutma ve tehditler dâhil olmak üzere psikolojik istismar, her zaman finansal sömürüye neden olan faktörler arasında gösterilmektedir. Çalışmada, yabancı dilde ortaya konulmuş olan finansal sömürü ölçeğinin Türkçeye çevrilerek geçerlik ve güvenilirliğinin test edilmesi hedeflenmiştir. Bireylerin finansal sömürü düzeyini ölçen ulusal yazında geçerlik ve güvenilirliği kanıtlanmış bir ölçme aracı bulunmaması nedeniyle bu araştırmanın literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. İngilizceye çevirisi yapılan finansal sömürü nihai ölçeği, Gümüşhane'nin Köse ilçesinde yaşayan ve çiftçilikle geçimini sağlayan 18 yaş üstü 126 bireye uygulanmıştır. Yapılan analiz sonucunda orijinalinde 12 soru ve 5 boyuttan oluşan ölçek 10 soru ve 3 boyut olarak Türkçeye uyarlanmıştır. Doğrulayıcı faktör analizi neticesinde ölçeğin uyum iyiliği değerleri; $x^2/sd= 2,98$, $GFI= 0,886$, $AGFI= 0,809$, $CFI= 0,825$, $RMSEA= 0,08$, $SRMR= 0,067$ şeklinde bulunmuştur. Kabul edilebilir seviyede sonuçlar elde edilmiş olup uyum iyiliği değerleri elde edilen sonuçların makul seviyede ve mükemmel uyum ölçütleri aralığında olduğunu göstermektedir. Hesaplamalar sonucu ölçek iç tutarlılık katsayısı (güvenilirlik katsayısı) da ölçeğin kabul edilebilir seviyede olduğunu göstermektedir ($\alpha=0,79$). Tüm bu bulgular ışığında İngilizce geliştirilmiş olan "Finansal Sömürü Ölçeği"nin ülkemizde de geçerli ve güvenilir bir ölçek olduğu değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Finans, Finansal Sömürü, Finansal Açıklık

Abstract

Recent studies have shown that the financial exploitation of adults has become a major problem. For the most part, these studies have been evaluated with data collected on abuse of trust, coercion, and financial inadequacy. Psychological abuse, including cheating, intimidation and threats, is always shown among the factors that cause financial exploitation. In the study, it was aimed to test the validity and reliability of the financial exploitation scale, which was put forward in a foreign language, into Turkish. It is thought that this research will contribute to the literature since there is no measurement tool with proven validity and reliability in the national literature measuring the level of financial exploitation of individuals. The final scale of financial exploitation, which was translated into English, was applied to 126 individuals over the age of 18 who live in the Köse district of Gümüşhane and earn their living by farming. As a result of the analysis, the scale, which originally consisted of 12 questions and 5 dimensions, was adapted into Turkish as 10 questions and 3 dimensions. As a result of confirmatory factor analysis, the goodness of fit values of the scale; $x^2/sd= 2.98$, $GFI= 0.886$, $AGFI= 0.809$, $CFI= 0.825$, $RMSEA= 0.08$, $SRMR= 0.067$. Acceptable results were obtained, and the goodness-of-fit values show that the results obtained are at a reasonable level and in the range of perfect fit criteria. As a result of the calculations, the scale's internal consistency coefficient (reliability coefficient) also shows that the scale is at an acceptable level ($\alpha=0.79$). In the light of all these findings, the "Financial Exploitation Scale" developed in English is considered to be a valid and reliable scale in our country as well.

Keywords: Finance, Financial Exploitation, Financial Openness

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

Soydaş, Ş. S. (2023). Finansal Sömürü: Ölçek Uyarlama Çalışması. *Asya Studies-Academic Social Studies / Akademik Sosyal Araştırmalar*, 7(23), 269-274.

GİRİŞ

Son yıllarda teknolojinin de etkisiyle toplumun tüm kesimlerinde özellikle yaşlı yetişkinlerde finansal mağduriyetlerin sayısı bir hayli artmaktadır. Bu anlamda yaşlı yetişkinlerin finansal sömürüye karşı duyarlılığı ve finansal becerilerdeki eksikliklerinin belirlenmesi gerekmektedir. Son yıllardaki kayıtlar göz önüne alındığında özellikle yaşlı nüfusun mali anlamda mağduriyetindeki artışlar, finansal sömürü kavramının giderek daha önemli bir duruma gelmesine neden olmuştur (Lichtenberg, Tocco, Moray ve Hall, 2021: 1).

Nüfusun yaşlanması ve yaşlıların artan odaklanma sorunu, yaşlı insanların sömürüsü ile paraleldir. İnsanlar yaşlandıkça genellikle aile üyelerine giderek daha fazla bağımlı olurlar ve yaşlıların mali durumu ve diğer varlıkları aileler içinde bir çekişme alanı hâline gelebilir (WHO/INPEA, 2002; Wilson, Tilse, Setterlund, Rosenman, 2009: 156).

Tüketici Mali Koruma Bürosu'na (2019) göre, yalnızca 4 yıl (2013–2017), hem mevduat kurumları hem de finansal hizmetler işletmeleri, dört kat daha fazla Şüpheli Faaliyet Raporu sunmuştur. Bu raporların neredeyse %70'i 60 yaş üstü bireylere yönelik ve %33'ü 80 yaş üstü kişiler içindir. Bu konuyu ele almanın zorluklarından biri, bilişsel düşüşün finansal kapasiteyi (yani finansal yürütmeyi) nasıl etkilediğinin açık bir şekilde tanınmamasıdır (Consumer Financial Protection Bureau, 2019). (Amerika Federal Ticaret Komisyonu verileri, 2022) göre, tüketicilerin bir önceki yıla göre yüzde 70'ten fazla bir artışla 2021'de dolandırıcılık nedeniyle 5,8 milyar dolardan fazla kaybettiğini açıklamıştır. Tüketiciler tarafından bildirilen mali kayıplar 2020'de 1,2 milyar dolar iken 2021 yılında bildirilen 2,3 milyar dolardan fazla kayıp, sahtekâr dolandırıcılıklarından kaynaklanmıştır. Çevrim içi alışverişte ise tüketicilerden bildirilen kayıplarda 2020'de 246 milyon dolardan yaklaşık 392 milyona ulaştığı görülmüştür.

Adli sicil raporlarında bakıldığında, Türkiye'de 2020 yılında dolandırıcılık vakası 483.163 tı iken, 2021 yılında bu rakamın 642.655 tı'ye yükseldiği görülmektedir (Adli istatistikler, 2021). Özellikle gelişmekte olan ülkelerde yaşlı nüfus diğer gelişmiş ülkelere göre fazla olmasa da özellikle tarım ile uğraşan bireylerin belirli bir yaşın üzerinde olduğu ve bu çiftçilerin eğitim durumunun diğer sektörlerle bakıldığında düşük olduğu görülmektedir. Eğitim durumu ve yaş kriterleri beraber değerlendirildiğinde finansal sömürüye maruz kalma riskleri oldukça yüksek görünmektedir.

Bu çalışmanın amacı yabancı dilde oluşturulan Finansal Sömürü Ölçeği'nin, Gümüşhane'nin Köse ilçesinde tarımla uğraşan çiftçiler üzerinde geçerlik ve güvenilirliğini incelemektir. Bu çalışmada ayrıca, tarım ile uğraşan çiftçilerin mevcut finansal durum, eğitim durumu, yalnız yaşayıp yaşamadıkları, mali sorunlar yaşayıp yaşamadıkları gibi soruların anlamlılığına da bakılmıştır.

LİTERATÜR TARAMASI

Lichtenberg vd., (2021), Finansal sömürü riskini değerlendirmek amacıyla yeni bir ölçek olan Finansal Sömürü Ölçeği oluşturmak ve kanıt sağlamak için finansal karar vermeyi bağlamsal bir çerçevede açıklamışlardır. Çalışmada 60 yaş ve üzeri 258 katılımcı dâhil edilerek Finansal Sömürü Ölçeği'ni uygulanmış ve sonuç olarak hafıza şikâyetleri olan yaşlı yetişkinlerin, algılanan finansal kırılganlık değerlendirmesine ihtiyaç duymakta olduğunu kanıtlamışlardır.

Phelan, O'Donnell ve McCarthy (2021), Çalışmalarında, beş ulusal bankada bireylerin finansal kötüye kullanım algılarını ve deneyimlerini araştırmışlar. Kullanılan veriler İrlanda Cumhuriyeti'ndeki 20 banka yöneticisinden ve Ulusal Koruma Komitesi'nin beş üyesinden toplanmıştır. Bulgular ise ek eğitim ve öğretim yoluyla bankaların tepkilerini artırma ihtiyacı olduğuna işaret ederek finansal yetkilendirme, yaşlı ayrımcılığına yanıt verme, finansal kararların sonuçları ve finansal istismar türleri konusunda kamuoyunun farkındalığı ve ayrıca bunun sağlanması ile ilgili toplumsal inançlarda bir değişikliğe ihtiyaç olduğunu ortaya koymuşlardır.

Wendt, Bagshaw, Zannettino ve Adams (2013), çalışmalarında, yaşlıların aile üyeleri tarafından mali istismarının karmaşıklığını gösteren bir vaka çalışması sunmuşlardır. Yaşlı insanların ve sosyal bakım uzmanlarının neden aile üyelerinin davranışlarını istismar olarak algılamadıklarına, tanımlamadıklarına veya bu konuda konuşurken rahatsızlık duymadıklarına dair yeni bir anlam sağlamaktadır. Çalışma sonucunda yaş ayrımcılığı ve cinsiyet ilişkilerinin uygulamalarını ve sonuçlarını dikkate alan teorik açıklamalara doğru ilerleyen finansal istismar hakkında yeni anlayışlara yol açabileceğini savunmuşlardır.

Greene (2022), Amerika Birleşik Devletleri'ndeki yaşlıların finansal istismarının mevcut durumunu, risk faktörleri ve önleme stratejileri ve klinik finansal kapasite değerlendirmelerine yönelik

yarı yapılandırılmış bir yaklaşımla birlikte yaşlıların finansal istismarının kullanımına yönelik bir klinisyen tarafından uygulanan tarama anketi oluşturmuştur.

Bagshaw, Wendt, Zannettino ve Adam (2013), çalışmalarında, iki ulusal çevrim içi anketten elde edilen verileri kullanarak yaşlıların finansal sömürüsüne ilişkin bilgi ve anlayışları ile yaşlıların ve ait oldukları aile üyelerinin finansal istismara ilişkin görüşlerini ve deneyimlerini araştırmışlardır. Bulgular ise birçok yaşlı insanın, özellikle zihinsel kapasitelerinde azalma yaşadıklarında, finansal refahlarına yönelik potansiyel risklerin farkında olmadığını ortaya koymuştur.

Phelan, Fealy ve Downes (2017), İrlanda yaşlıları koruma ulusal merkezinde, yaşlı kişilerin korunması ulusal hizmetleri tarafından yaşlı yetişkin mali sömürü tedbirinin uygunluğunu belirlemek için 52 yaşlı ile yaptığı araştırmada Yaşlı Yetişkin Mali Sömürü Tedbirini kullanımını içeren küçük bir pilot çalışmadan elde edilen bulgular, tek bir kişide birden fazla olası mali sömürü vakasını tanımlamanın yanı sıra, yaşlılarda daha yüksek bir finansal sömürü şüphesi olduğunu ortaya çıkarmıştır.

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırmada Lichtenberg vd. tarafından 2021 yılında oluşturulmuş olan “Finansal Sömürü Ölçeğinin” Türkçe geçerlik ve güvenilirliğini değerlendirmek amaçlanmıştır. Ölçek çalışması, Gümüşhane'nin Köse ilçesinde yaşayan ve çiftçilikle geçimini sağlayan 18 yaş üstü 126 kişi üzerinde gerçekleştirilmiştir. Çalışmada nicel araştırma yöntemi kullanılmıştır ve açıklayıcı özellikte sonuçlar ortaya çıkarılmıştır. Örneklem büyüklüğü belirlenirken, geçerlik ve güvenilirlik analizi çalışmalarda kullanılan ölçekteki ifade sayısının 10 katı yeterli görülmektedir (Alpar, 2016: 529). Yani asıl ölçekte 12 soru yer aldığı için en az 120 kişilik katılımcı sayısının bu çalışma için yeterli olacağı düşünülmüştür. Veriler kontrol edilirken 2 anket sorusu araştırmanın özelliklerini sağlamadığı için değerlendirme dışı bırakılmıştır.

Araştırma verileri 2022 yılının mayıs ve haziran ayları içerisinde saha çalışması ile doğrudan çiftçilerden toplanmıştır. Ölçek formu; kişisel bilgi formu, “Finansal Sömürü Ölçeği” olmak üzere 2 kısımdan oluşmaktadır.

Doğrulayıcı faktör analizi için Amos 22 kullanılmıştır. Girdilerin düzenlenmesi, tanımlayıcı analizler, cronbach alfa ve korelasyon analizleri için ise SPSS 25 kullanılmıştır. Ölçeğin geçerlik aşamasında dil ve içerik geçerliği, yapı ve bağlam geçerliği test edilmiştir. Güvenilirlik aşamasında ise iç tutarlılık katsayısını açıklayan cronbach alfa çıktıları değerlendirilmiştir. Daha önce geliştirilen “Finansal Sömürü Ölçeği” ilk olarak alanında uzman kişiler tarafından İngilizceden Türkçeye çevrilmiştir. Ölçek formu orijinal hâli ile karşılaştırılarak tekrar bir değerlendirilmeye tabi tutulmuştur. Bu değerlendirme neticesinde ölçeğin Türkçeye çevrilmiş hâli orijinal ölçekle benzer olduğu anlaşılmıştır. İkinci olarak ölçeğin geçerliği değerlendirilmiştir. Bu bağlamda Amos 22, programı ile doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Değerlendirilmesi yapılan “Finansal Sömürü Ölçeği” güvenilirliği kapsamında SPSS 25 programı kullanılarak ölçeğin ve boyutlarının cronbach alfa değerlerine bakılmıştır. Ölçeğe ait cronbach alfa değeri ve faktör yükleri Tablo 3’de verilmiştir. Karagöz’e (2016: 91) ve Karagöz ve Bardakçı’ya (2020: 245) göre alfa değeri 0,00-0,40 arasında ise ölçeğin güvenilir olmadığı; 0,40-0,60 arasında ise ölçeğin düşük de olsa güvenilir olduğu; 0,60-0,80 arasında ise ölçeğin oldukça güvenilir olduğu; 0,80-1,00 arasında ise ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğu ifade edilmiştir.

Etik Kurul Beyanı

Kurul Adı :
Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu
Karar Tarihi : 22/06/2022
Belge Numarası : 2022/4

Gümüşhane Üniversitesi Rektörlüğü

BULGULAR

Bu bölümde çalışmamıza katılan, katılımcılar ile ilgili açıklayıcı bilgiler, Finansal Sömürü Ölçeği için doğrulayıcı faktör analizi ve standart katsayıları, ölçeğe ait doğrulayıcı faktör analizi uyum göstergeleri, ölçeğe ait cronbach alfa değerlerine ait bilgilere yer verilmiştir.

Tablo 1: Katılımcılara Ait Tanımlayıcı Bulgular

Değişken		n	%
Cinsiyet	Kadın	12	9,5
	Erkek	114	90,5
Yaş	18-29	16	12,7
	29-40	33	26,2
	40-51	26	20,6
	51 ve üstü	51	40,5
	İlkokul	53	42,1
Eğitim Düzeyi	Lise	38	30,2
	Üniversite	21	16,7
	Yüksek Lisans	14	11,1
	Doktora	-	-
Yalnız Yaşama Düzeyi	Evet	27	21,4
	Hayır	99	78,6
Hafıza Kaybı	Evet	44	34,9
	Hayır	82	65,1
Toplam		126	100

Tablo 1’de ölçeğe katılanlara ait açıklayıcı bilgiler gösterilmiştir. Çalışmamızda yer alan cevaplayıcıların %90,5’i erkek ve %9,5’i kadındır. Kadın katılımcıların sayısının az olması, çalışmaya katılmak istememelerinden kaynaklanmaktadır. Katılımcıların yaşları %40 ile en fazla 51 ve üstü yaş grubu arasındadır. 51 ve üstü yaş grubunun sayısının fazla olması finansal anlamda bilgi eksikliği finansal sömürüye maruz kalıp kalmama açısından önemlidir. Ayrıca katılımcıların %21,4’si yalnız yaşamakta ve %44’ü ise bir yıl öncesine göre hafızalarında gerileme olduğunu ifade etmişlerdir. Literatüre bakıldığında yalnız yaşamak ve hafıza kaybı finansal sömürüye maruz kalıp kalmama açısından değerlendirilmelidir.

Yapılan analizler neticesinde uyum kriterlerini iyileştirmek için orijinal ölçekteki 3. (Paranızı günlük olarak kim yönetiyor), 8. (Başkalarıyla ne sıklıkla konuşuyor veya düzenli olarak ziyaret ediyorsunuz soruları ölçekten çıkartılmış ve ölçeğin 9 ve 10. maddeleri arasında ilişki testi oluşturularak analiz yinelenmiştir.

Tablo 2: Finansal Sömürü Ölçeği Doğrulamalı Faktör Analizi

Model Uyum Değerleri Uyum İndeksleri	Model Uyum Değerleri
x ² /sd	2,98
GFI	0.886
AGFI	0.809
CFI	0.825
RMSEA	0,08
SRMR	0.067
TLI (NNFI)	0.802

15’ten fazla uyum iyiliği ölçütleri indeksi hakkında açıklamalar olmakla birlikte; farklı görüşler ile farklı bilgiler tartışmalıdır (Garver ve Mentzer, 1999: 33-57; Gerbing ve Anderson, 1985: 71; Lacobucci, 2010: 90-98). Araştırmamızın raporlama aşamasında yazında en çok ele alınan uyum indekslerinden x²/sd, GFI, AGFI, CFI, RMSEA, SRMR ve TLI değerleri esas alınmıştır. Yani ölçeğe değerlere bakıldığında; x²/sd= 2,98, GFI= 0,886, AGFI= 0,809, CFI= 0,825, RMSEA= 0,08, SRMR= 0,067 ve TLI=,802’dir. Çalışmanın modeline ait değerler Tablo 2’de uyum ölçütlerine göre incelendiğinde değerler kabul edilebilir uyuma sahiptir.

Tablo 3: Nihayi Finansal Sömürü Ölçeğinin Faktör Yükleri ve Cronbach Alfa Değeri

Madde		Faktör Yükü			Cronbach Alfa
		1	2	3	
1	Bazı şeyleri ödemek için yeterli paranız olduğu konusunda ne kadar endişelisiniz?	0,81			
2	Genel olarak, mali durumunuzdan memnun musunuz?	0,80			
11	Finansal kararlarınız ve/veya işlemlerinizi konusunda ne sıklıkla endişeli hissediyorsunuz?	0,73			
9	Finansal kararlar, işlemler veya planlar hakkında konuşabileceğiniz birinin olmasını ne sıklıkla istersiniz?	0,60			
6	Son zamanlarda verdiğiniz finansal kararlar hakkında ne sıklıkla endişeleniyorsunuz?		0,82		0,79
10	Finansal kararlarınız ve/veya işlemlerinizi konusunda ne sıklıkla endişeli hissediyorsunuz?		0,80		
5	Büyük finansal kararlar alırken kendinize ne kadar güveniyorsunuz?		0,71		
4	Para yönetiminden memnun musunuz?		0,50		
12	Şu anda birinin sizin izniniz olmadan paranızı almak veya kullanmak istemesi ne kadar olasıdır?			0,76	
7	Şu anda birinin sizin izniniz olmadan paranızı almak veya kullanmak istemesi ne kadar olasıdır?			0,49	

Tablo 3'te Finansal Sömürü Ölçeği'ne ait cronbach alfa değeri ve faktör yükleri gösterilmiştir. Bu değerlere bakıldığında ölçeğin kabul edilebilir düzeyde güvenilir olduğu görülmektedir.

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Lichtenberg vd. (2021), tarafından geliştirilen Finansal Sömürü Ölçeği'nin alanında uzman kişiler ile Türkçeye çevrilerek kültürümüzde kullanılması geçerli ve aynı zamanda güvenilir bir ölçme aracı olduğu, yapılan analizlerle ortaya konulmuştur. Bu ölçek, Köse İlçe Tarım ve Orman Müdürlüğü çiftçi kayıt sistemine kayıtlı, fiilen çiftçilik yapan ve belli düzeyde kazancı olan bireyler üzerinde gerçekleştirilmiş olup dolayısıyla geçerlik ve güvenilirliği bu grup üzerinde ispatlanmıştır. Hâlihazırda finansal sömürü ölçeği gibi bir ölçme aracının bulunmaması sebebiyle Türkçe geçerlik ve güvenilirliği yapılan bu ölçeğin ulusal literatüre önemli bir katkı sunacağı düşünülmektedir. Daha sonra yapılması düşünülen çalışmalarda Finansal Sömürü konusu tek başına çalışılabileceği gibi farklı ana kütle ile de çalışılabilir. Araştırmanın kısıtları ise tarım ile uğraşan çiftçilerin hem eğitim düzeyinin batılı ülkelere göre çok düşük olması hem de kadın çiftçilerimizin içinde bulunduğu toplumsal ve kültürel durumundan dolayı mevcut çalışmaya katılmak istememesidir.

Yazarlık Katkısı

Çalışma tek yazarlı olarak yürütülmüştür.

Etik Kurul Beyanı

Kurul Adı : Gümüşhane Üniversitesi Etik Kurulu
 Karar Tarihi : 22/06/2022
 Belge Numarası : 2022/4

KAYNAKÇA

- Adli İstatistikler (2021). <https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/310520221416422021H%C4%B0ZMETE%C3%96ZELK%C4%B0TAP.pdf> adresinden 14.09.2022 tarihinde erişildi.
- Alpar, R. (2016). Spor, sağlık ve eğitim bilimlerinden örneklerle uygulamalı istatistik ve geçerlik-güvenirlilik. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Amerika Federal Ticaret Komisyonu Verileri (2022). <https://www.ftc.gov/news-events/news/press-releases/2022/02/new-data-shows-ftc-received-28-million-fraud-reports-consumers-2021-0-February-22,2022>.
- Bagshaw, D.; Wendt, S.; Zannettino, L. & Adam, V. (2013). Financial Abuse of Older People by Family Members: Views and Experiences of Older Australians and their Family Members. *Australian Social Work*, 66(1), 86-103.
- Consumer Financial Protection Bureau (2019). Suspicious activity reports on elder financial exploitation: Issues and trends. Washington, DC: CFPB).
- Garver, M. S. & Mentzer, J. T. (1999). Logistics research methods: employing structural equation modeling to test for construct validity. *Journal of Business Logistics*, 20(1), 33.
- Gerbing, D. W. & Anderson, J. C. (1985). The effects of sampling error and model characteristics on parameter estimation for maximum likelihood confirmatory factor analysis. *Multivariate Behavioral Research*, 20(3), 255-271.
- Greene, A., J. (2022). M. D. Elder Financial Abuse and Electronic Financial Instruments: Present and Future Considerations for Financial Capacity Assessments. *Am J of Geriatric Psychiatry*, 30(1), 90-106.
- Karagöz Y. ve Bardakçı, S. (2020). *Bilimsel araştırmalarda kullanılan ölçme araçları ve ölçek geliştirme*. Ankara: Nobel Akademik.
- Karagöz, Y. (2016). *SPSS ve AMOS uygulamalı istatistiksel analizler*. Güncellenmiş 2. Basım. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Lacobucci, D. (2010). Structural equations modeling: Fit indices, sample size, and advanced topics. *Journal of consumer psychology*, 20(1), 90-98.
- Lichtenberg, P. A.; Tocco, M.; Moray, J. & Hall, L. (2021). Examining the validity of the financial exploitation vulnerability scale. *Clinical Gerontologist*, 44(5), 585-593.
- Phelan A.; Fealy, G., & Downes C. (2017). Piloting the older adult financial exploitation measure in adult safeguarding services. *Archives of Gerontology and Geriatrics*, 70(2017), 148-154.
- Phelan, A.; O'Donnell, D., & McCarthy, S. (2021). Financial abuse of older people by third parties in banking institutions: a qualitative exploration. *Ageing & Society*, (2021), 1-22.
- Wendt, S.; Bagshaw, D.; Zannettino, L. & Adams V. (2013). Financial abuse of older people: A case study. *International Social Work*, 0(0) 1-14.
- WHO/INPEA (2002). Missing Voices: Views of Older Persons an Elder Abuse. Geneva: World Health Organization.
- Wilson, J.; Tilse, C.; Setterlund, D. & Rosenman L. (2009) 'Older People and Their Assets: A Range of Roles and Issues for Social Workers'. *Australian Social Work*, 62(2), 155-167.